Þorsteins saga Síðu-Hallssonar

Index

Þorsteins saga Síðu-Hallssonar

1. kafli

... hverfingunni og voru þau drepin bæði.

Þetta sumar ætlaði Þorsteinn utan með Þorleifi og voru búnir fyrir þing. Þá var um rætt hverjum hann mundi fá í hendur goðorð sitt.

Þorsteinn svarar: "Verið mundi það hafa að eg mundi ekki leitað hafa víða ef Þórhaddur væri jafnnær en nú veit eg eigi að þessum málavöxtum sem nú eru. Hefir hann og flesta hluti til, bæði vit og harðfengi. Er nú fæð með okkur."

Svo er sem mælt er, að fer orð er um munn líður, og koma þessi orð fyrir Þórhadd.

Hann fer þegar á fund Þorsteins og mælti: "Vel gest mér að orðum þeim sem eg hefi spurt og gerum svo vel og leggjum niður fæð þá sem á hefir verið með okkur en tökum upp nýtt vinfengi og ef þér svo sýnist það ráð að eg taki við goðorði þínu þá skal eg búinn og boðinn til þess starfs sem þú vilt mig til nýta."

Þorsteinn kvað þetta vel mælt og tók Þórhaddur við goðorðinu á þingi og skildu með vináttu.

Fór Þorsteinn utan og kom við Orkneyjar. Þá réð fyrir eyjunum Sigurður jarl Hlöðvisson. Hann fagnaði vel Þorsteini og bauð honum til sín og hann var með jarlinum um veturinn vel metinn.

Og er voraði þá spurði jarl Þorstein hvort hann vildi fara með honum í hernað eða vildi hann eftir vera. Þorsteinn kaus að fara og var stafnbúi á skipi jarls og var hinn hraustasti maður á skipi sem hann væri vanur því starfi. Þorsteinn var maður ráðugur og vitur og frækn. Bað jarl hann lengi vera með sér síðan hann kannaðist við ætt hans og hann vissi frændsemi þeirra í milli því að Þórey Össurardóttir var móðir Halls á Síðu en Össur var sonur Hrollaugs Rögnvaldssonar jarls af Mæri. Torf-Einar jarl var sonur Rögnvalds jarls af Mæri. Torf-Einar var faðir Þorfinns hausakljúfs, föður Hlöðvis jarls, föður Sigurðar jarls.

En Sigurður jarl herjaði víða um sumarið um Skotland og frýði engi maður Þorsteini framgöngu og hugar. Flutti það hvorttveggja fram Þorsteins mál, ætt hans og hraustleikur. Jarl drap margt óþjóðarfólk en sumt flýði undan á skóga og fóru þeir víða um Vesturlönd og brenndu. Síð um haustið fór jarl heim til Orkneyja og hafði þar kyrrsetu þrjá mánuði og gaf þá vinum sínum góðar gjafar.

Jarl mælti þá við Þorstein: "Góða fylgd hefir þú mér veitta og drengilega og þigg af mér eina öxi gullrekna. Hana sómir þér að bera."

Þorsteinn þakkar jarli því að það var hin mesta gersemi.

Þetta haust kom Brennu-Flosi til Orkneyja og hans menn og fóru skipti þeirra Sigurðar jarls sem segir í Njáls sögu.

2. kafli

Þenna vetur bjóst Sigurður jarl til Írlands og þá barðist hann við Brján konung og hefir sú orusta frægust verið fyrir vestan hafið, bæði að fjölmenni og stórtíðindum þeim sem þar urðu. Og er jarl bjóst heiman spurði hann Þorstein hvort hann vildi fara.

Þorsteinn kvað sér eigi annað sama en fara og fylgja honum í háskanum "er oss þykir gott að hafa hóglífi með yður í friðinum."

Jarl þakkaði honum orð sín.

Þeir fóru síðan til Írlands og börðust við Brján konung og urðu þar mörg tíðindi senn, sem segir í sögu hans. Þar féllu þrír merkismenn jarls og þá bað jarl Þorstein bera merkið.

Þorsteinn svarar: "Ber sjálfur krák þinn jarl."

Þá mælti einn maður: "Vel gerðir þú Þorsteinn því að af því hefi eg misst þrjá sonu mína."

Jarl tók merkið af stönginni og lét koma milli klæða sér og barðist þá alldjarflega.

Litlu síðar heyrðu þeir mælt í loftinu: "Ef Sigurður jarl vill sigur hafa þá sæki hann á Dumasbakka með lið sitt."

Þorsteinn fylgdi jafnan jarli og svo var þá. Þar féll jarl í þeirri atlögu og dreifðust þá víða liðsmenn. Og í þessu drap Bróðir Brján konung. En Óspakur bróðir hans tók hann og hleyptu út þörmunum og leiddu hann of eik eina. Þá urðu mörg tíðindi senn í mannalátum. Þorsteinn og þeir nokkurir saman námu stað við skóginn.

Þá mælti einn maður: "Hví flýrð þú eigi Þorsteinn?"

Hann svarar: "Því að eg tek eigi heim í kveld þó að eg flýi."

Þorsteini voru grið gefin og fór hann aftur til Orkneyja og þaðan til Noregs og kom til hirðar Magnúss konungs Ólafssonar og gerðist hans hirðmaður og var ólíkur þeim er heima spyrja tíðindin að búm sínum. Hann var með mörgum ríkum mönnum og vel virður og þótti hinn mesti ágætismaður. Hann var og hinn mesti rausnarmaður í búi og vel mátti bær hans jafnast við ríkra manna herbergi. Þorsteinn var vinhollur, glaður og lítillátur, vitur og þolinmóður, djúpsær og langrækur en grimmur mótgerðarmönnum sínum, góður við ölmusur og alla þá er hans þurftu en hina stærri menn bar hann oft ofríki þá er hann var hér á landi. Uppruni hans var merkilegur. Hann fékk sér og góða mægð og traust þeirra Vopnfirðinga.

En er hann hafði þrjá vetur utan verið og var orðinn frægur mjög þá fór hann út hingað. Þá var Þorsteinn tvítugur er hann var í Brjánsorustu. Hann kom út í fjörðum austur fyrir leið of haustið og fór heim til bús síns og urðu honum fegnir frændur og vinir og allir hans þingmenn.

En meðan Þorsteinn var utan þá hélt Þórhaddur vel þingmenn hans. Þar með fékk hann mikið af fé Hauks. Og hið fyrsta sumar er hann tók fjárheimtuna var honum goldinn ketill, mikill og góður, og er þeir fundust að um skiptin urðu þeir vel á sáttir þar til er ketillinn kom upp.

Þá mælti Þórhaddur: "Þenna grip vil eg hafa til míns bús en þú haf annað fé í móti."

Haukur kvaðst eigi missa mega og kvað hann þó mega vel við una er honum var gefið allt og eigi sannlegt í mót að mæla að hann hefði. Þórhaddur kvað svo vera en lét þó fleirum mönnum nauðsyn til að kalla en honum einum. Reið hann í brott.

Þá kom Guðleif að í því og mælti: "Eigi mundir þú á katlinum hafa haldið ef eg hefði ráðið og mun þetta illa gefast við ofsa föður míns og ríðið eftir honum og biðjið hann hafa ketilinn."

Haukur mælti: "Engi þörf er þessa og mun heimt annað ef annað er veitt."

Hún mælti: "Eigi vildi eg hætta til úrræða föður míns og kauptu heldur þér annan ketil."

Þá var riðið til fundar við Þórhadd og boðinn ketillinn.

Hann svarar: "Hitt er ráð að Haukur hafi ketilinn en vér munum fara með voru máli sem oss líkar."

Haukur spyr þetta og þótti honum vel. Guðleif kvað illa mundu af leiða.

Og hið næsta haust lét Þórhaddur reka af fjalli yxn fimm er Haukur átti og þrjá tigu geldinga og lét drepa og mælti að svo skyldi segja Hauki að þetta væri nokkur hlutur af ketilsverðinu. Hauki þótti ósæmilega til sín gert en mátti eigi að hafa meðan Þorsteinn var í brottu og þótti sér illa launað fjártillagið. Guðleif kvað mikið að gert en kvaðst vilja hætta til þess að þá væri kyrrt. Vel var Þórhaddur til annarra manna þar um sveitir og hugsaði rétt milli manna.

Og annað haust lét Þórhaddur reka fé jafnmargt af fjalli það er Haukur átti og drepa í bú sitt og bað enn segja Hauki að það var nokkur hlutur af ketilsverðinu. Haukur kvaðst eigi vita hvað hann ætlaði til um rán við hann, kvaðst sakna Þorsteins vinar síns.

Nú liðu þau misseri og hið þriðja haust bjóst Þórhaddur til fjallgöngu og allir synir hans og lét þá reka af fjalli hálft hundrað geldinga og tíu yxn er Haukur átti og lét slátra í bú sitt. Þetta mæltist illa fyrir. Í öðru lagi hélt hann sér til vinsælda. Haukur leitaði ráða við Guðleifu hversu með skal fara.

Hún kvað óhægt um misheldi hans en ósóma hennar "og mun Þorsteinn brátt til koma."

3. kafli

Þetta sumar kom Þorsteinn út sem sagt var og leið framan til leiðar og ríður Þorsteinn og menn hans til leiðar. Þar kom Þórhaddur og fjölmenni mikið og ræddu menn um mál sín og héraðsstjórn. Kvaðst Þorsteinn spurt hafa að Þórhaddur hefði vel fylgt fyrir utan mál Hauks. Það kvað hann ónýtt standa svo búið. Þórhaddur kvað þá mága mundu á það sættast sjálfa en kvað þó fleirum hafa gagn að orðið.

Þorsteinn kvað það maklegt að hver réði sínu: "Nú mun og vel fundið að eg taki við goðorði mínu."

Þórhaddur svarar: "Þetta skyldir þú fyrri talað hafa en lögskil færu fram. En nú samir betur að selja goðorð af hendi á vorþingi áður lögskil fara fram enda þarftu ekki goðorð í vetur."

Þorsteinn reiddist mjög er hann náði eigi goðorðinu og skildu við það og leið sumarið og veturinn og leið að vorþingi.

Og áður Þorsteinn reið heiman mælti Yngvildur kona hans: "Eigi er maklega með yður Vopnfirðingum ef þú skalt eigi bera hærra nafn en einn bóndi."

Og er Þorsteinn nálgast þingið mælti hann: "Hér munum vér nema staðar og bíða Þórhadds og eigi skulum við Þórhaddur báðir koma á þetta þing ef eg nái eigi goðorði mínu."

Litlu síðar kom Þórhaddur og synir hans og riðull manna.

Þorsteinn spratt upp og bað hann selja af höndum goðorðið og rétta fram höndina "eða ella skulum við reyna með okkur," kvað eigi hæfa að bændur væru ræntir en höfðingjar svívirðir og taldi mjög á hann um skipti þeirra Hauks og kvað hann eigi Hauk svívirða heldur og dóttur sína.

Þórhaddur kvað hann djarfan: "Heldur er sannara að meiri svívirðing gerir þú Hauki er þú gengur í sömu sæng hjá konu hans hvert sinn er þú gistir þar og launar svo Hauki góðar gjafar."

Þorsteinn svarar: "Vel lýgur sá er með vitnum lýgur og vænti eg að eigi fáir þú vitni til að eg hafi né eina manns konu tekið. Er það bæði að eg em vel kvæntur enda em eg henni trúr. Ger nú skjótt um að þú sel fram goðorðið eða annar skal verri."

Þórhaddur svarar: "Ákafur maður ertu og eigi mjög stilltur og muntu ná goðorði þínu þó að þú heitist eigi til og eigi gerði faðir þinn svo þá er hann missti Ljóts sonar síns á alþingi. Þá mælti hann allt vægilega og var það þó mannraun en þetta engi."

Nú áttu margir hlut í og tók Þorsteinn við goðorði sínu. Á þingi fóru fram lögskil.

Og að þinglausnum í þingbrekku stóð Þorsteinn upp og mælti: "Kunnigt er mönnum um skipti þeirra Hauks og Þórhadds og ef slíku skal fram fara þá eru bændur mjög forystulausir. Skal og Þórhaddur brátt vita að eg em ríkari en hann og lýsi eg því Þórhaddur að þér er ætlaður bústaður á þeim bæ er á Stræti heitir á Berufjarðarströnd og skaltu á brottu verða af Rannveigarstöðum með allt þitt áður hálfur mánuður sé liðinn ella skal eg færa þig í brott með engri vægð. En eigi skaltu flýja úr héraðinu án mínu ráði né synir þínir því að vér erum maklegastir Austfirðingar að hræra um ykkar vandræði. En ef þér farið úr héraði án mínu ráði þá skal eg verja innihöfn við þann og sækja þá upp er við yður taka."

Þórhaddur kvað óráðamannlega mælt "og bera mætti svo til að lítil gæði stæðu af minni innivist ef oss er allmisjafnt boðið enda hefi eg sjálfur ráðið bústað mínum hér til."

Þorsteinn kvað nú svo vera verða sem hann mælti og skildu að því.

Fór Þórhaddur heim og gussaði ekki og leið svo fram til ánefndrar stundar. Mælti Þórhaddur að Þorsteinn mundi eigi kunna dagatal og ... höggi hans um nóttina. Nú leið sú nótt og er það að segja frá Þorsteini að um morguninn snemma reið hann við fimmtán menn og kvaðst því einu hafa heitið Þórhaddi er hann skal efna.

Og þann sama morgun kom inn smalamaður Þórhadds og sagði honum að fimmtán menn riðu að bænum "en það sagðir þú að Þorsteinn mundi eigi dagatal kunna en mér líst sem hann muni koma nú."

Þórhaddur mælti: "Stöndum upp og veitum viðnám. Margt mun í gerast áður vér séum drepnir."

Og er Þorsteinn kom að garði þá stukku þeir af baki og kvað Þorsteinn ekki skyldu spilla túni Hauks. Gengu þeir þá til bæjar og var þeim sagt að Þórhaddur mundi inni bíða og synir hans en hurðir voru aftur.

Þorsteinn gengur að durum og mælti: "Ef Þórhaddur má heyra mál mitt þá býð eg engan ófrið ef hann gengur út og vill í brott fara."

Þórhaddur bað hann að sækja en Þorsteinn kvaðst spara menn sína til þess að ganga á vopn þeirra: "Skulum vér bera eld að húsum og brenna en bæta Hauki húsbruna."

Þeir gerðu svo og báru eldinn að. Þorsteinn leyfði konum útgöngu. Nú gerðist brátt svæla mikil í húsum og reykur tók að vaxa.

Þá mælti Helgi: "Illur dauði þykir mér að brenna inni sem melrakkar og vil eg heldur út ganga til griða eða þola járn að öðrum kosti."

Og svo gerði hann. Og svo sem þeir komu út þá lét Þorsteinn binda þá en gera þeim ekki annað. Síðan var bú þeirra í brott fært og reka fé á Stræti. Lét Þorsteinn skipta þar öllu í helminga og varð svo að vera sem Þorsteinn vildi og bjó Þórhaddur á Stræti en Þorsteinn fór heim til Hofs.

Voru nú orð ger Hauki og tók hann þar við fé sínu. Varð nú af nýju fjandskapur með Þórhaddi og Þorsteini og mest af Þórhaddi er hann var svo mjög nauðigur. Gerðist nú orðflaug mikil af Þórhaddi og sonum hans til Þorsteins og voru þeir hinir mestu fársmenn í orðum.

Einn aftan kom þar maður til gistingar sá er Grímkell hét. Hann var flökkunarmaður og hrópstunga mikil. Þórhaddur gerði sér tíðhjalað við hann og dvaldist hann þar um hríð. Þórhaddur kaupir að honum að hann skal fara á vestanvert land og bera þar upp ragmæli um Þorstein Hallsson með því móti að Þorsteinn væri kona hina níundu hverja nótt og ætti þá viðskipti við karlmenn. Og yfir þessa flugu gein Grímkell og fór yfir landið vestur og hrópaði Þorstein og fór síðan svo vestan yfir ragmælið. Þetta kom svo að ragmælið fór nær í hvers manns hús og lögðu óvinir Þorsteins á hann óvirðing mikla hér fyrir en vinir hans hörmuðu. Kolur bróðir hans gekk fyrst í berhögg við hann hér um þetta mál. Var hann þá á vist með honum og hafði komið út um sumarið.

Kolur mælti eitt sinn við Þorstein: "Finnur þú nokkuð til frændi hver fjandskapur við þig er hafður og fáheyrð og undarleg upplostning? Eru og því vinir þínir færri við þig en verið hafa en sumir menn gera glott að. Er og þetta mál sett með miklum fjandskap og látið sem vestan sé að komið en eg hygg að nær þér muni boðinn upp rísa og má slíks eigi ofhefnt verða."

Þorsteinn svaraði: "Klækisefni eru í höfð. Er og líkara að illan enda eigi og alls fjandskapar varði mig annars af Þórhaddi og sonum hans heldur en þessa."

4. kafli

... hét maður er bjó í Breiðdal að Kleif. Með honum var á vist sá maður er Steinn hét og var kallaður Hlíðar-Steinn. Hann réð betur drauma en aðrir menn. Hann tefldi og manna best. Steinn óx upp í Hlíð í Lóni.

Ingjaldur hét maður. Hann bjó á ... þess er bjó á Berunesi á aðalbóli. Hann var góður bóndi ... dvaldist meðan að Kleif.

Þórhaddur var þá kátur mjög og mælti að þeir mundu tefla "því að mér er sagt að þú teflir manna best en eg hendi og gaman að því."

Steinn bað hann ráða. Þeir tefldu og hafði Þórhaddur eigi við.

Hann mælti þá: "Ekki er of mikið sagt frá þessi íþrótt þinni og munum við nú hætta að tefla því að eg á önnur erindi við þig."

Steinn spurði hver þau væru.

Þórhaddur mælti: "Það er mér sagt að þú ráðir manna best drauma og vil eg það reyna því að mig hefir margt dreymt undarlegt og er mér forvitni á að vita hversu þú ræður."

Steinn svarar: "Ógjörla kann eg drauma að ráða en eigi er það ólíklegt að þig dreymi margt því að þú mælir margt."

Þórhaddur mælti: "Það dreymdi mig að eg þóttist hlaupa með stöng upp að fjallinu frá Stræti og yfir gryfjur nokkurar og götur en eg þóttist þar niður koma sem heitir í Hvarfi."

Steinn svarar: "Það ætla eg að þá ráði eg rétt draum þinn að yfirhlaup mun verða í ráði þínu um réttar götur, það er þá er þú horfir frá réttu og tekur upp rangt, en það má vera að þér ljái þess hugar að hverfa aftur og em eg þar hræddur um."

Þórhaddur mælti: "Lítt ræður þú í hag mér."

Steinn svarar: "Seg mér þá eina drauma að þú vilt að eg ráði eftir því sem eg ætla að vera muni."

"Sá var annar draumur minn," segir Þórhaddur, "að eg sá tungl tvö og fór annað að venju en annað var í fjalli að húsbaki og þóttist eg taka það og eta og þóttist eg leifa af lítinn mána og hirti eg þann í pússi mínum."

Steinn mælti: "Undarlegur er draumur þinn en sjá þykist eg hvað hann er. Þar hefir þú etið heimsundur og merkir það glæpyrði þín þau er fram fara af munni þínum og munu enn eigi öll mælt þau sem þú hirðir í hjartanu er þú hirtir sumt af tunglinu."

Þórhaddur svarar: "Eigi er munlegt um það er mig má henda enda má vera að eigi sé góðs efni í. Sá var hinn þriðji draumur að eg þóttist vera í smiðju og gera spjót en synir mínir blésu að og þótti mér aldrei verða soðið til loks en spjót varð ávallt úrt."

Steinn mælti: "Það eru gómaspjót yður og orð þau er þér mælið en sindrar af of allt land og mun yður þykja aldrei fullger og ert þú upphafsmaður að en synir þínir fylgja þér að."

Þórhaddur mælti: "Sá er hinn fjórði draumur minn að eg þóttist ganga í aðra smiðju og þá brá því við er mér þótti undarlegt að eg þóttist þar finna mig fyrir."

Steinn svarar: "Svo er og að í aðra smiðju er komið um ráð þitt en verið hefir þá er þú hafðir mannvirðing og goðaheill en nú hefir þú fjandskap margra manna og er eigi ólíklegt að þú finnir sjálfan þig fyrir að lyktum."

Þórhaddur svarar: "Sá var draumur minn hinn fimmti að eg þóttist ganga til sjávar þar sem var saltsviða mikil og synir mínir með mér og þóttist eg eta glóanda salt og drekka sjáinn við."

Steinn mælti: "Það merkir svívirðileg orð þín."

Þórhaddur mælti: "Alllítt hlífir þú mér í draumaráðningunni."

Steinn kvaðst ráða eftir því sem hann ætlaði að vera mundi.

Þórhaddur mælti: "Sá er hinn sétti draumur minn að eg þóttist ganga frá bæ mínum og synir mínir með mér og koma milli bjargs og sjóvar og þótti mér sem boði nokkur lysti oss í bjargskoru nokkura og þótti mér mjög þröngt að oss. Þá þótti mér svo löng höndin á mér að eg þóttist seilast upp á bjargið og

svo komst eg upp á og síðan tók eg í mót sonum mínum og heimti eg þá til mín og stóðum vér þá allir saman á bjarginu."

Steinn mælti: "Þar sem hendur þínar voru lengri en að hætti og að eðli, það sýndist í því að þú munt langarmur verða fyrir þínar tiltekjur og draga þar eftir þér sonu þína á það óráð en þar sem þér stóðuð á bjargi þar munuð þér alla yðra björg undir fótum troða."

Þórhaddur mælti: "Þenna draum ætla eg góðan."

Steinn kvað svo ganga mundu sem hann sagði.

Þórhaddur mælti: "Sá var hinn sjöundi draumur að eg þóttist fara leiðar minnar og fara hjástíg nokkurn af götunni og koma á brekkur nokkurar á bak bænum á Stræti en mér þótti Þorsteinn Hallsson ganga undir niðri rétta götu."

Steinn kvað það auðsætt að Þorsteinn gengur réttan stíg "en þú rangan í ykkrum skiptum og mun hann koma upp undir þér að lyktinni."

Þórhaddur mælti: "Sá var draumur minn hinn átti að mér þótti tungan svo löng í mér að eg þóttist krækja henni aftur í hnakkann og fram í munninn öðrum megin."

Steinn svarar: "Það er auðsætt að þér mun tungan um höfuð vefjast í helsta lagi."

Þórhaddur mælti: "Sá er hinn níundi draumur minn að eg þóttist vera á fjalli því er Gerpir heitir" - það fjall er í Austfjörðum - "og þaðan sá eg um mörg lönd en hvergi í nánd mér því að myrkvi lá yfir allt."

Steinn mælti: "Þar er þú varst á fjalli því er Gerpir heitir, það sýnist í því að ráð þitt var gerpilegt þá er þú fórst með goðorð Þorsteins og veittir mörgum bæði í fjártillögum og málafylgjum en nú gefur þér glámsýni er þú hefir illt ráð upp tekið og þú sérð eigi satt um það er hjá þér er en það sérð þú glöggt er fjarri þér er."

Þórhaddur mælti: "Sá var hinn tíundi draumur minn að eg þóttist koma á mót fjölmennt og þótti mér sem kastað væri í fyrirskyrtu mér járnum þeim sem rær heita en hinir stærri menn járnbútum þungum og féllu niður rærnar."

Steinn mælti: "Þess get eg til að sættarfundur muni vera lagður með ykkur Þorsteini og væntir mig að hinir smærri menn og alþýða muni gott til leggja með þér og láta þig njóta þess er þú varst þeirra formælandi en hinir stærri menn munu því öllu niður slá er þér er til gagns og virða meira fjandskaparorð þín."

Þórhaddur mælti: "Sá er hinn ellefti draumur minn að eg þóttist fara upp eftir Breiðdal og hafa svo mikinn faðm að eg þóttist mega vöndla upp allt héraðið."

Steinn svarar: "Þú munt hafa alla héraðsmenn í fangi þér og í móti þér í sínum ráðum."

Þórhaddur svarar: "Sá var hinn tólfti draumur minn að eg þóttist fara úr Breiðdal Hjarðarskarð og til bæjar þess er í Þroti heitir og þótti mér sem ekkja nokkur byggi þar og þóttist eg drepa fótum í þúfu og falla en mér þótti Þorsteinn ríða um þvera götuna í móti mér."

Steinn svarar: "Ekki kemur mér það á óvart að þú farir Hjarðarskarð og drepir fótum í banaþúfu og þrotnir þar."

Þórhaddur kvað eigi ólíklegt að hann yrði eigi langær og hættu nú talinu. Síðan fór Þórhaddur heim.

5. kafli

Nokkuru síðar áttu héraðsmenn hlut í ef nokkurar vonir væru sætta og báðu Þorstein til koma.

Hann kvaðst ætla að til lítils mundi koma að tala um mál þeirra Þórhadds "en ef tala skal of héraðsstjórn þá mun eg koma þótt Þórhaddur sé þar og synir hans."

Þessi fundur var á Berunesi. Kom þar Þorsteinn og fjöldi bónda og létu fyrst gera of mál sín, um héraðsstjórn hversu fara ætti, og urðu á það vel sáttir.

Þá mælti Órækja Hólmsteinsson, Bersasonar, Össurarsonar, Brynjólfssonar hins gamla, hann var frændi Þórhadds: "Þig kveð eg að þessu Þorsteinn ef nokkuð skal mega til sætta tala með ykkur Þórhaddi. Viljum vér þar allan hlut í eiga og ekki til spara, hvorki fé né annað. Máttu á það líta að þeir frændur væru þér til margs vel fallnir en þetta mun þér að engri svívirðu verða og ekki minnkar höfðingskap þinn orð þeirra ferleg."

Þá fylgdu að aðrir héraðsmenn og túlkuðu mál Þórhadds og kváðu Þorstein af því mundu fá frama, kváðu Þórhadd hafa góðan hlut að átt að fylgja hans málum þá er hann var eigi við.

Þá svarar Kolur bróðir Þorsteins: "Undarleg er slík eftirleitan fyrir hönd Þórhadds, þess manns er svo illa hefir fyrir sér gert og allir þeir feðgar."

Og svo stungu þá þegar margir til, frændur Þorsteins og vinir.

Þá mælti Þorsteinn: "Ekki þarf hér margt um að tala. Eigi munum við Þórhaddur sættast."

Og fór sættarfundur sjá sem Steinn gat.

Þórhaddur mælti: "Ekki skulum vér og þar mörg orð til leggja en vita skaltu það Þorsteinn að eg em draumamaður mikill og eigi ólíklegt að brátt ræsi suma en allir munu eiga nokkurn stað. Mig dreymdi það að hvítabjörn mikill fór af hafi utan og hljóp yfir höfuð oss feðgum hér á Berunesi og rann síðan í braut með brekkum nokkurum löngum en síðan sá eg að refur nokkur skaust úr urðum og banaði birninum. Og ráð þú Þorsteinn."

Þorsteinn kvaðst eigi ráða mundu draum hans og ekki tal eiga við hann.

Þórhaddur svarar: "Eg skal þá ráða. Að slíkt sem flýgur yfir af öðrum mönnum þá veit eg að þú hefir þungan hug á mér og kann vera að þér verði auðið að verða minn skaðamaður og sona minna og er það gott að taka dauða af slíkum manni sem þú ert hjá því sem af vændismanni sem standa mun yfir þínum höfuðsvörðum. En sá var annar draumur minn að mér þótti Þorsteinn sem við ættum mat saman og synir mínir og væri hverjum vorum deildur hálfur hleifur brauðs en öllum saman suflið og þótti mér sem vér ætum vora hleifa til loks feðgar en Þorsteinn hefði etið brauðsuflið allt og hálfan sinn hleif. Og ráð þú Þorsteinn þenna draum."

Þorsteinn spratt upp og kvaðst eigi ráða mundu drauma hans.

Þórhaddur kvað sér mundu sparað að ráða "og skal svo vera og ræð eg svo að vér feðgar munum brátt lúka vorum lífdögum og muntu Þorsteinn nema frá oss lífsbjörgina og kann þó vera að þú eigir skammt ólifað."

Og skildu síðan fundinn og fóru menn heim og óx ávallt óþokki með þeim.

Þenna vetur átti Þorsteinn heimanferð norður til Vopnafjarðar að hitta Skegg-Brodda mág sinn. Kolur bróðir hans fór með honum og nokkurir menn aðrir og voru þar um hríð og voru þeir mágar jafnan á tali. Broddi leysti Þorstein í brott með góðum gjöfum og er þeir fóru norðan um Smjörvatnsheiði þá hrapaði maður þeirra fyrir brekku nokkura og hló Þorsteinn að og margir menn er manninn sakaði ekki.

Þá mælti Kolur: "Undarlegt þykir mér bróðir að þú mátt hlæja, slíkt orðtak sem Þórhaddur hefir mælt við þig og muntu aldrei hefna vilja og beint er þér farið sem ólmum dýrum er smádýrum verða að skaða og fer slokur þeirra víða og fýkur fyrir vindi og mun eg hefna verða."

Þorsteinn kvað eigi betur að meir væri eggjað en kvaðst sjaldan setið hafa svívirðingar og ekki annarra við þurft að hefna. Komu heim og voru heima of veturinn en of vorið öndvert fór Þorsteinn suður að fjárfari sínu og að hitta þingmenn sína. Þar var á mikil og komust þeir þó vel yfir og hittu Þórhadd öðrum megin er þeir komu af ánni. Hann fór með klyfjahross og spurði hversu yfir ána væri.

Þorsteinn kvað honum ófært einum saman "og skal eg fá til kná menn að fylgja þér."

Þórhaddur kvaðst það þiggja mundu og þótti þó undarlegt er hann veitti honum þenna farbeina og komst Þórhaddur yfir.

En er Þorsteinn var að spurður hví hann gerði þetta þá svarar hann: "Þeir hafa fáir hlutir verið er mér hafi meira um verið gefið en að koma Þórhaddi heilum yfir ána því að eg ætla honum annan dauða en drukkna."

Þorsteinn fór heim. Og litlu síðar dreymdi Þorstein að Jóreiður móðir hans kom að honum. Hún var Þiðrandadóttir en hún var þá önduð.

Hún spurði: "Ætlar þú nú brátt til sættarfundar við Þórhadd?"

Hann kvaðst eigi það hafa í hug sér.

"Viltu hefna þá?" segir hún.

Hann kvaðst það hugsað hafa.

Hún mælti: "Ekki þarftu þá lengur að fresta því að eigi mun fyrri niður falla illmælið en hefndin kemur fram" og kvað þá vera ráð um daginn eftir. "Tak og öxar þínar báðar, Jarlsnaut og Þiðrandanaut, og haf þá í hendi til hefndarinnar er þyngri er í hendi því að Þiðrandanautur hefir oft vel gefist þótt hún sé eigi jafnfögur sem hin."

Síðan vaknar hann og þóttist sjá svipinn hennar er hún gekk á braut.

Þann dag var ofviðri mikið. Þorsteinn tók öxarnar og jafnvætti í hendi sér og var Þiðrandanautur þyngri og þótti honum eigi þó þess von. Síðan bjóst hann til ferðar og stígur á ferju og fóru til Hofshólma og tóku þar langskip gott og reru út úr Álftafirði snemma of morgun. Þeir voru átján saman og fóru svo norður til Landsness. Þorsteinn var heldur ókátur áður en boði féll yfir skipið hjá Æðasteini og fyllti skipið undir þeim. Þeir jósu upp og gladdist Þorsteinn síðan og þótti þetta vel verða er þeir stýrðu undan háskanum.

Og er Þorsteinn var heiman farinn varð var við ætlan hans maður hans einn er á vist var með honum. Hann hafði verið fyrr með Þórhaddi. Það varð hans tiltæki að hann hljóp á fjörðinn og er hann kom til fjarðarbotnsins og hitti menn þá spurði hann tíðinda. Þá var hann svo móður að hann fékk ekki mælt fleira en þetta. Þá féll hann niður.

Þeir Þorsteinn koma norður undir bakka á Berunesi og hittu sauðamann Ingjalds og spurði Þorsteinn hvað þar var gesta.

Hann mælti: "Mér er eigi laun á. Þeir eru hér Helgi Þórhaddsson og bræður hans Þorvarður og Naddur en eg hygg að Þórhaddur sé að Þorkels á Berunesi og Ásbjörn með honum."

Þorsteinn mælti: "Vel fer þér frásögnin."

Og skildu að því.

6. kafli

Nú skal segja frá Þorsteini og mönnum hans að þeir sneru til bæjar á Kársstaði og gengu undir húsgafl allir saman.

Þá mælti Þorsteinn: "Vitið þér þann málavöxt um ferð vora að eg ætla til hefnda minna harma. En eg vil að engi yðvar veiti mér lið í móti sonum Þórhadds nema líf mitt liggi við því að eg vildi allra þeirra bani verða. Vara eg yður því við að reiði mín liggur á ef eigi er svo gert."

Þorsteinn gekk til dura og kvaddi hurðar og kom Ingjaldur út og heilsaði Þorsteini. Hann spurði hvað þar væri gesta. Ingjaldur varð fár við og segir þó.

Þorsteinn svarar: "Er eigi það að þeir gerist mágar þínir, synir Þórhadds, og hitti dætur þínar? Bið þá út koma ef þeir vilja að vér tölum um sættir vorar. Er nú ekki fjölmenni boðið."

Bóndi kvað gott ef svo væri að þeir sættust. Hann gekk inn og sagði þeim að Þorsteinn væri kominn úti og vildi tala við þá.

Helgi kvaðst eigi vita hvort honum væri nokkuð það í hug. Þorvarður kvaðst vilja út ganga ef Þorsteinn væri einn og gekk hann út og Naddur en Helgi var hóti seinni. Og er þeir komu út bað Þorsteinn þá niður setjast og tala. Þorsteinn gekk fyrir að jörva nokkurum en þeir eftir og kvað hann eigi mundu vera allskammt talið og kvað því hæfa að sitja. Þorvarður settist niður og var hinn vörpulegasti maður og í því er hann settist niður hjó Þorsteinn Nadd banahögg. En í því er Þorvarður vildi upp standa hjó Þorsteinn hann banahögg áður hann kæmist á fætur. Í því kom Helgi út og hljóp undir stein einn er þar var í túninu og varðist þaðan. Hann var bæði mikill og sterkur og garpur hinn mesti. Þorsteinn sótti að honum og áttust við um hríð. En Sigurður hinn auðgi hét maður er í ferð var með Þorsteini. Hann hljóp að Helga og lagði til hans með spjóti.

En í þessu hjó Þorsteinn með öxinni til Helga og veitti honum bana en kvað Sigurð illa hjá sitja en kvað við hann mesta vorkunn og kvað engum öðrum skyldu hlýtt hafa "en þó veitti eg honum bana."

Sigurður kvaðst eigi þolað hafa lengur atgang þeirra en ...

(Hér hefur vantað tvö blöð í skinnbókina sem öll pappírshandrit sögunnar eru komin frá.)

7. kafli

. . bróðir Jóreiðar, faðir Helga og Gríms Droplaugarsona, Hallkatla, móðir Þorkels Geitissonar í Krossavík. Ólöf hét systir Halls á Síðu. Hún var móðir Kolbeins Flosasonar, Þórðarsonar Freysgoða að Svínafelli. Ljótur sonur Halls átti Helgu dóttur Einars frá Þverá og var þeirra dóttir Guðrún er átti Ari Þorgilsson af Reykjanesi. Annar sonur Halls var Þorsteinn er nú hefir verið frá sagt um hríð. Þriðji sonur Halls var Egill. Hann átti Þorlaugu dóttur Þorvalds úr Ási úr Hjaltadal. Þeirra dóttir var Þorgerður móðir Jóhanns biskups hins helga. Kolur var hinn fjórði sonur Halls. Hann átti Ólöfu dóttur Össurar frá Breiðá. Dóttir Halls var Gróa er átti Teitur sonur Gissurar hvíta. Þeirra sonur var Hallur faðir Gissurar, föður þeirra Magnúss biskups og Þorvalds, föður Gissurar. Yngvildur hét dóttir Halls. Hana átti Eyjólfur sonur Guðmundar hins ríka af Möðruvöllum. Þeirra dóttir var Þórey móðir Sæmundar hins fróða, föður Lofts, föður Jóns, föður Sæmundar í Odda. Teitur Ísleifsson átti Jórunni. Hennar móðir var Þórdís dóttir Þorvalds Hallssonar af Síðu. Þorgerði dóttur Halls á Síðu átti Þorgrímur sonur Digur-Ketils. Gró dóttur Halls átti síðan Snorri Kálfsson en eftir það átti Gró Þorvarður krákunef. Þórdísi dóttur Síðu-Halls átti Þórður Halldórsson úr Fossárskógum.

Og lýkur svo þessi sögu er frá Þorsteini er sögð Síðu-Hallssyni.